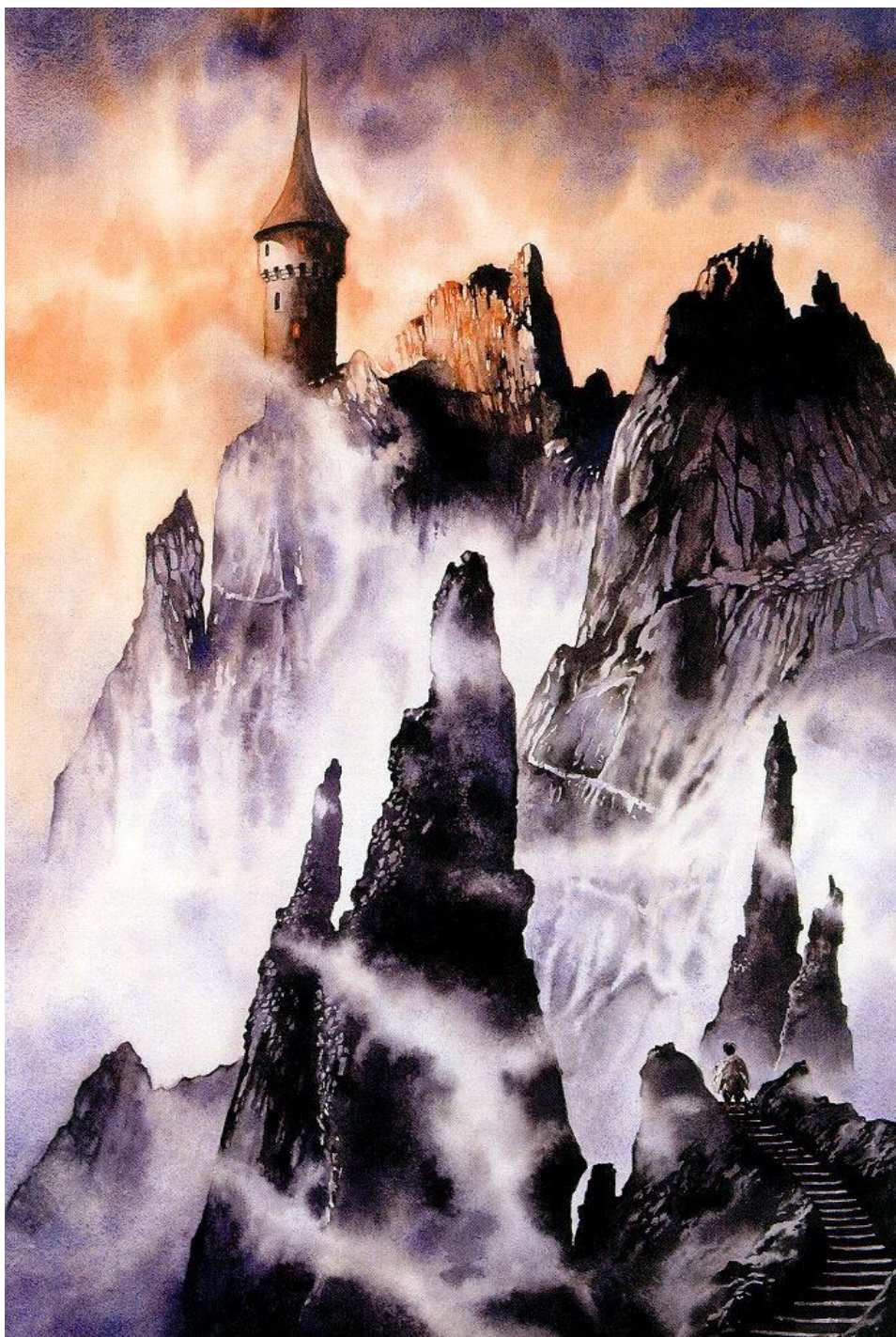
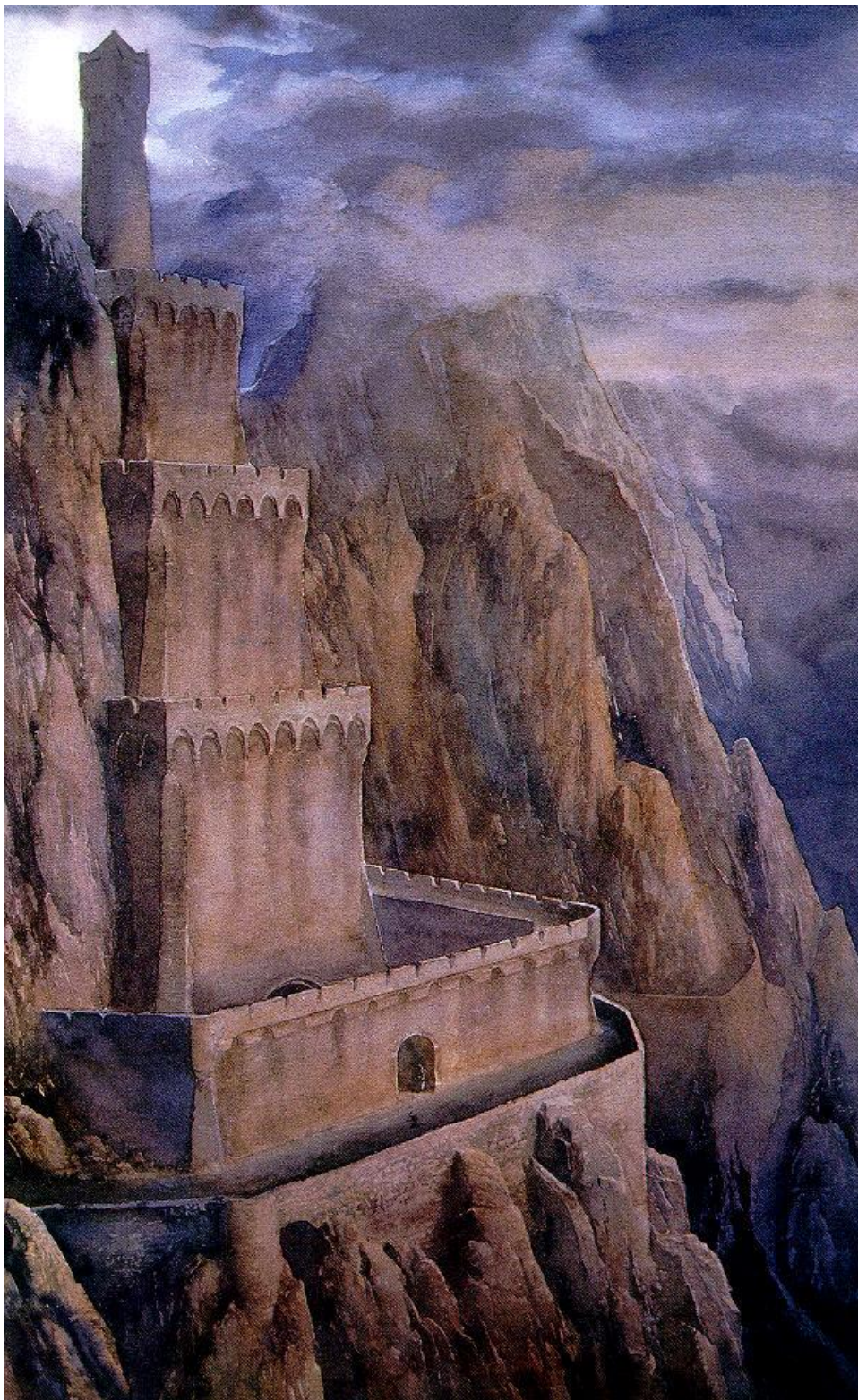

Pán Prstenů

NÁVRAT KRÁLE

Sam vzhlédl ke skřetí věži a z jejich okének najednou vyhlédla světélka jako červená očka. Uvažoval, zda je to nějaké znamení. Vrátil se mu strach ze skřetů, na který ve svém zoufalství a vzteku chvíli zapomněl. Jak se mu to jevilo, mohl se dát jen jedinou cestou: jít dál a pokusit se najít hlavní vchod do té strašné věže; koleny však měl zesláblá a zjistil, že se třese. Minul místo, kde padl Frodo a kde pořád prodléval puch Oduly, a pokračoval dál nahoru, až opět stál přímo v rozsedině, kde si nasadil Prsten a viděl procházet Šagratův oddíl.

Sam stál v tom hrozném světle zděšeně, protože když se teď podíval vlevo, viděl věž v Cirith Ungolu v celé síle. Roh, který viděl z druhé strany, byl jen nejvyšší vížka. Východní strana vystávala v třech obrovitých okružích z římsy v horském valu dole; záda se opírala o velikou skálu, z níž vyčnívaly špičaté bašty jedna za druhou, směrem nahoru se zmenšovaly a boky měly vyhlazené dovednou kamenickou prací.

Čněly k severovýchodu a jihovýchodu. Kolem nejnižší vrstvy, o dvě stě stop níž, než teď stál Sam, byla zed' s cimbuřím, jež uzavírala úzké nádvoří.

Brána na jihovýchodní straně se otvírala na širokou silnici, jejíž vnější ohrazení vedlo po kraji propasti, pak zahnula na jih a vinula se dolů do tmy, kde se napojovala na silnici procházející morgulským průsmykem.

Když však chtěl proběhnout pod velkým obloukem, ucítil náraz: jako by vběhl do nějaké Oduliny pavučiny, jenže neviditelné. Neviděl žádnou překážku, ale cestu mu uzavíralo cosi silnějšího než jeho vůle. Rozhlédl se a pak ve stínu brány uviděl dva Bdící.

Podobali se velikým postavám sedícím na trůně. Každý měl tři spojená těla a tři hlavy hledící dovnitř, ven a na druhou stranu brány. Hlavy měly supí tváře a na mohutných kolenou ležely ruce podobné pařátům.

Zdáli se vytesaní z velikých bloků kamene, nehybní, a přesto byli při vědomí: přebýval v nich jakýsi strašlivý duch nebo zlovolná bdělost. Poznali nepřítele. Viditelný nebo neviditelný, bez povšimnutí nemohl projít nikdo; znemožnili by mu vstup i únik.

Sam se zatvrdil a vyrazil znovu vpřed a s trhnutím zůstal stát, jako kdyby dostal ránu do prsou a do hlavy.

Pak, protože ho nic jiného nenapadlo, velmi troufale zareagoval na náhlý nápad, vytáhl pomalu Galadrielinu lahvičku a zvedl ji. Bílé světlo rychle obživlo a stíny od temným obloukem se rozprchly.

Obludní Bdící tam seděli studeně a tiše, odhaleni v celé své ohyzdnosti.

Na okamžik zachytil Sam třpyt v černých kamenech jejich očí a jejich zloba jím otrásla; cítil však, jak se jejich vůle pomalu zachvívá a drolí se v strach. Proskočil mezi nimi, ale v okamžiku, kdy zastrkoval lahvičku zpátky do košile, uvědomil si, že bdělost za ním se obnovila, jako když zaklapne ocelová závora.

Ze zlých hlav vyšel vysoký řezavý výkřik, který se rozlehl mezi mohutnými zdmi. Daleko nahoře jako v odpověď jedinkrát cinkl chraplavý zvonec.

...rozběhl se k schoulené postavě na podlaze. Byl to Frodo. Byl nahý a ležel jako v mdlobách na hromadě špinavých hadrů. Ruku měl hozenou nahoru, chránil si hlavu, a po boku se mu táhla ošklivá rána po biči.

„Frodo! Můj drahý pane Frodo!“ vykřikl Sam a slzy ho téměř oslepily. Zpola pozvedl svého pána a přitiskl ho k sobě. Frodo otevřel oči.

„Pořád se mi něco zdá?“ zašeptal. „Ale ty ostatní sny byly hrozné.“

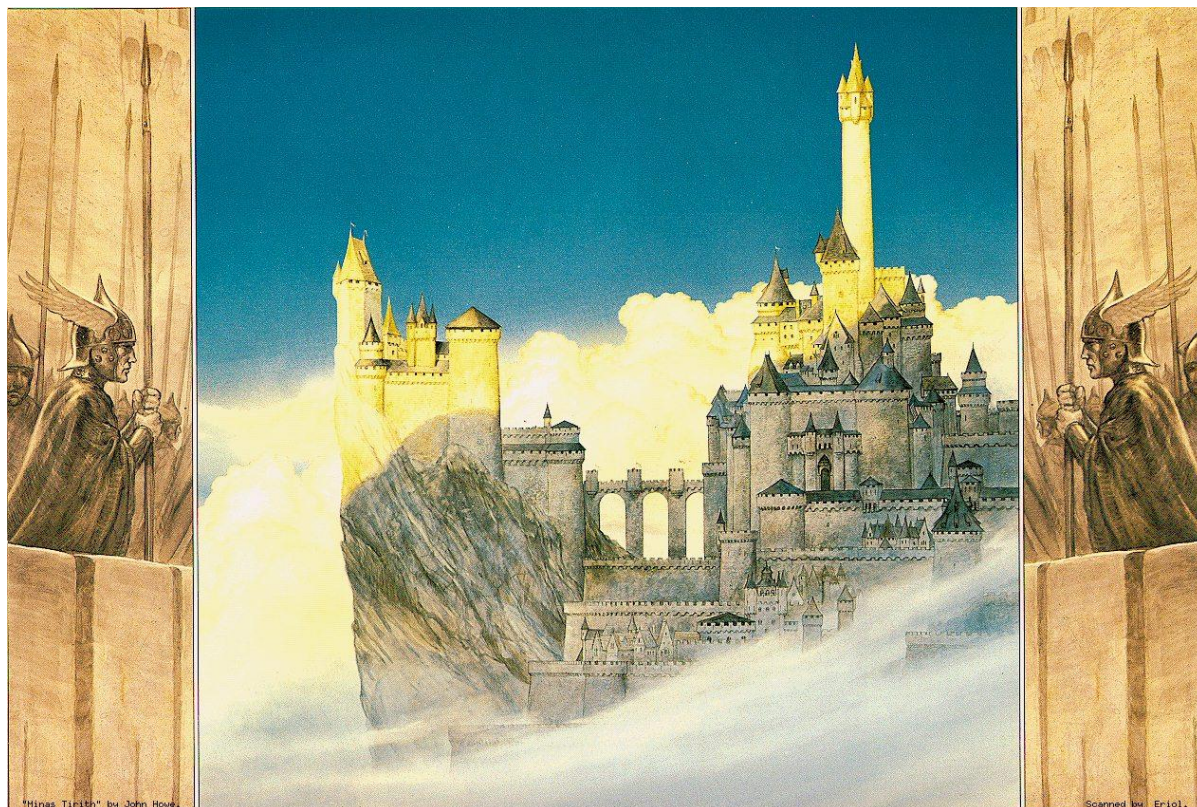
„Vůbec nic se vám nezdá, pane,“ řekl Sam. „Je to pravda. Jsem to já. Přišel jsem.“ „Nemohu tomu věřit,“ řekl Frodo a pevně se ho držel. „Byl tady skřet s bičem, a najednou se promění v Sama! Tak se mi to přece nezdálo, když jsem zdola slyšel zpěv a pokoušel se odpovídat? Byl jsi to ty?“

„To jsem byl opravdu já, pane Frodo. Už jsem se málem vzdal naděje. Nemohl jsem vás najít.“

„Tak jsi mě našel, Same, Samíčku,“ řekl Frodo a spočinul v Samových něžných pažích jako uklidněné dítě, když noční strachy zažene milovaný hlas nebo ruka.

Když Gandalf nějaký čas jel, nebe šedivě prosvětlalo, Pipin se probudil a vzhlédl. Nalevo leželo moře mlhy a na východě se tyčilo v ponurý stín; napravo se však zvedaly hlavy velikých hor a řadily se od západu k strmému a náhlému konci, jako by Řeka při utváření země a protrhla velikou hráz a prorazila si mohutné údolí, aby se v budoucím čase stalo sporným údolím mnoha bitev. A tam, kde končily Bílé hory, Ered Nimrais, spatřil temnou hmotu hory Mindolluiny, hluboké fialové stíny náhorních roklín i její vysoké čelo, jež s přibývajícím dnem bělelo.

Na její výspě stálo Střežené město se svými sedmi kamennými valy, tak silnými a starými, že se zdálo, jako by je nikdo nestavěl, ale jako by je vytesaly obří ruce z kostí země.

Zatímco Pipin s údivem hleděl, zdí se proměnily z matné šedi v běl a zlehka zčervenaly úsvitem; a najednou nad východní hradbou vzešlo slunce a vyslalo paprsek, který udeřil do čela města.

Tu Pipin hlasitě vykřikl, protože Ecthelionova věž vysoko nad nejvyšším valem zazářila na pozadí oblohy jako perlový a stříbrný špičák, vysoká, jasná, vznešená, a její hrot se zatřpytil, jako by byl vyroben z křišťálu; na cimbuří zavlály v jítřním světle bílé praporce a vysoko, daleko uslyšel zvonivě jasné stříbrné trubky.

Nalevo byl menší tábor. Uprostřed něho stál vysoký pavilón. Z té strany jim teď vyjel vstříc jezdec a zástup odbočil ze silnice.

Když se přiblížili, viděl Smíšek, že jezdec je žena, jejíž dlouhé pletence vlasů se lesknou v soumraku.

Přesto měla přílbu, byla oděna jako válečník a byla opásána mečem.

„Buď zdrav, pane Marky!“ zvolala. „Ze srdce se raduji, že ses vrátil!“

„A co ty, Éowyn,“ řekl Théoden, „vede se ti dobře?“

„Dobře,“ odpověděla; přesto se Smíškovi zdálo, že její hlas prozrazuje opak, a myslel by, že plakala, kdyby se to dalo věřit o tak strohé tváři.

Ve chvíli, kdy nazgulové uhýbali před nájezdem bílého jezdce, přilétla střela a Faramir padl na zem. Jen útok amrothských ho zachránil, aby ho rudé meče nerozsekaly na kusy tam, kde ležel.

Rytíři na koních se vraceli. Řadu uzavíral praporec Dol Amrothu a kníže. V náručí nesl před sebou na koni tělo svého příbuzného Faramira, syna Denethorova, nalezené na poli padlých.
„Faramire! Faramire!“ volali muži a plakali v ulicích. Neodpovídal jim však a nesli jej vzhůru točitou cestou k citadele k otci.

Kníže Imrahil donesl Faramira do bílé věže a řekl: „tvůj syn se vrátil, pane, po velkých činech,“ a vyprávěl všechno, co viděl. Denethor však vstal, pohlédl na tvář syna a mlčel. Pak nařídil, aby v komnatě pro Faramira ustlali lůžko a odešli. Sám se ale vzdálil do tajné komnaty pod vrcholkem Věže.

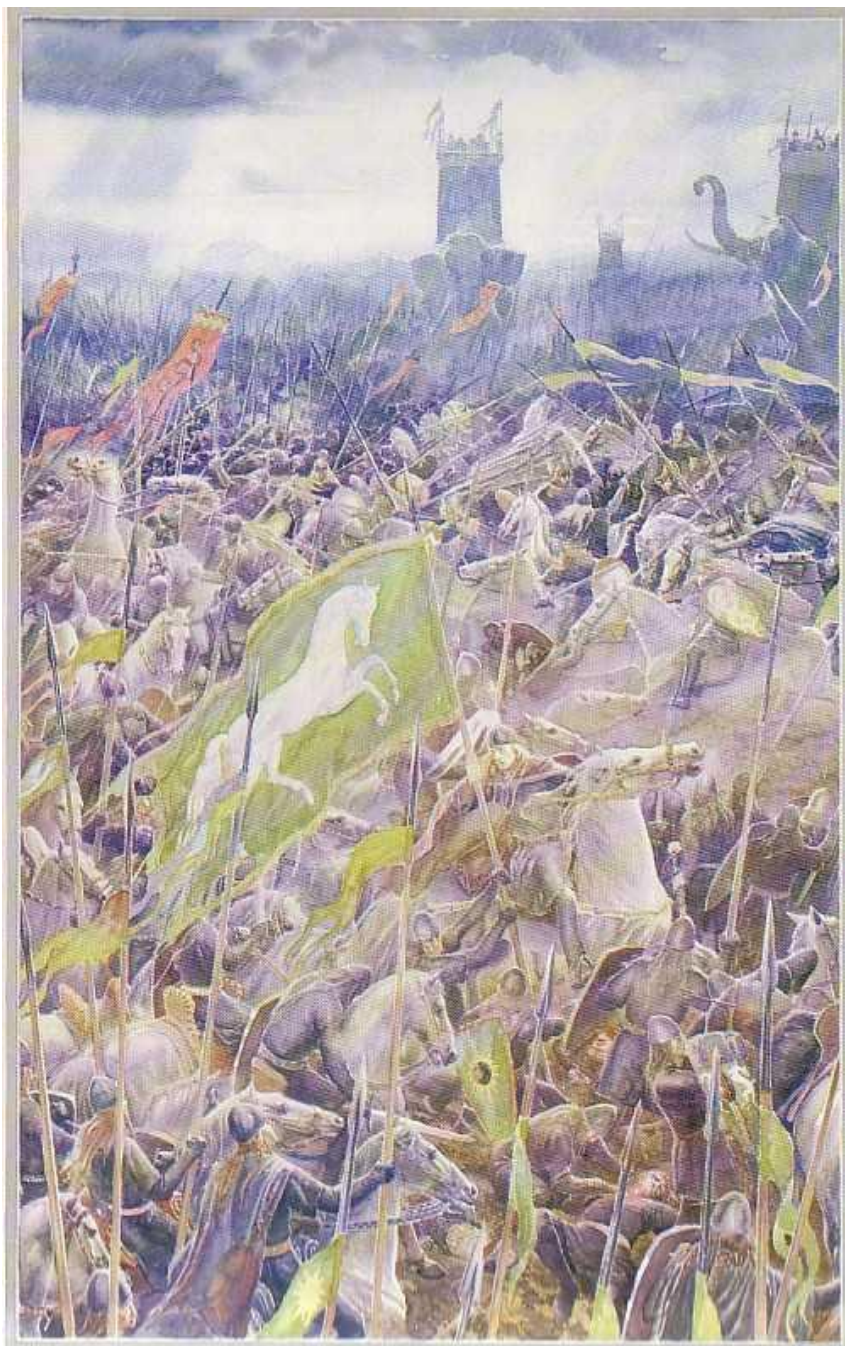
Když se Denethor vrátil, usedl u Faramira a seděl vedle něho beze slova; Pánova tvář však byla zešedlá a mrtvější než tvář jeho syna. Celý ten černý den ležel Faramir na lůžku v komnatě Bílé věže a blouznil v zoufalé horečce; kdosi řekl, že umírá, a brzy říkali „umírá“ všichni muži na hradbách a v ulicích. Jeho otec seděl u něho, neříkal nic, ale pozoroval ho a už se vůbec nestaral o obranu.

Veliký stín klesal jako padající mrak. A hle: byl to okřídlený tvor. Jestliže pták, pak byl větší než všichni ostatní ptáci: byl holý, bez brků a bez per, jeho obrovité letky byly jako kožní blány mezi rohovitými prsty. Snad to byl nějaký z tvorů staršího světa, jehož rod se zdržoval v zapomenutých horách pod studeným svitem měsíce, přežil svou dobu a v ohydném hnízdě zplodil toto poslední, pozdní pokolení propadlé zlu. A temný pán jej vzal a pěstoval jej na dravčích pokrmech, až přerostl všechny ostatní létavé tvory, a dal jej svým služebníkům jako oře. Snášel se dolů, pak složil prstnaté blány, zakrákal a usadil se na Bělohřívákově těle, zaryl do něho drápy a ohnul holý krk.

Ted' byla Éomérova nálada přísná a mysl opět jasná. Dal zatroubit na rohy, aby sebral co možno nejvíc mužů pod svou zástavu; chtěl totiž nakonec postavit velkou zeď štítů a bojovat tam opěšalý, dokud všichni nepadnou, a vykonat na Pelennorských polích činy hodné písně, i kdyby na Západě nezbyl jediný, kdo by pamatoval na posledního krále Marky.

Vyjel tedy na zelený vršíček, tam zarazil zástavu do země a bílý kůň se zavlnil a zavlál ve větru.

Z pochyb a tísně tmou do jitra jel jsem;
zpíval jsem slunci, zasvítil se meč.
Do konce naděje jsem dojel, a teď do skonání
zlobou a zhoubou do zatmění dne!

Tak mluvil, a přece se smál, když to říkal. Vždyť se ho opět zmocnila radost z boje; byl přece dosud nezraněn, byl mladý a byl král: pán bojovného lidu. A hle! Když se vysmál zoufalství, pohlédl opět na černé lodě a vzdorně proti nim zvedl meč.

Družina se zastavila a nebylo mezi nimi srdce, jež by se nezachvělo, snad kromě srdce Legolase z elfů, které duchové lidí neděsí. „Jsou to zlé dveře,“ pravil Halbarad, „a za nimi leží má smrt. Přesto se odvážím jimi projít. Žádný kůň ale dovnitř nevejde.“ „Jenže my dovnitř musíme, a proto musejí i koně,“ řekl Aragorn. Šel první a taková byla síla jeho vůle v tu hodinu, že všichni Dúnadani a jejich koně ho následovali. Láska, kterou koně chovali ke svým jezdcům, byla tak veliká, že byli ochotni čelit i hrůze dveří, pokud byla srdce jejich pánů pevná, když kráčeli vedle nich. Avšak Arod, rohanský kůň, odmítal jít a stál a potil se ve strachu, který bylo bolestné vidět. Tehdy mu Legolas položil ruce na oči a zazpíval mu pár slov, jež něžně pronikala tmou, až se nechal vést.

Pro chudáka utahaného Sama to bylo pořádně tvrdé, ale pro Froda to byla muka zakrátko zlý sen. Zaťal zuby, snažil se nemyslet a nutil se dál. Pach zpocených skřetů okolo ho dusil a prahnul žízni. Šli dál a Frodo upínal všechnu svou vůli k tomu, aby dýchal a udržoval nohy v pohybu: k jakému zlému konci se namáhá a trpí, na to se neodvažoval ani pomyslet. Nebyla naděje, že neviděn vypadne z řady.

Poháneč si na ně každou chvíli počkal a posmíval se jim.

„No vida!“ chechtal se a zlehka je šlehal přes nohy. „Když je bič, všechno jde, slimáčci. Držet krok! Pěkně bych vás občerstvil, ale však dostanete, co se do vás vejde, až přijdete pozdě do tábora. To vám udělá dobře. Nevidíte, že jsme ve válce?“

Bubny zaduněly hlasitěji. Vyšlehly ohně. Uprostřed strojů se na mocných řetězech houpalo obrovské beranidlo, velké jako lesní strom, dlouhé sto stop. Dlouho je kovali v temných kovárnách Mordoru a jeho ohavná hlava z kalené černé oceli měla podobu hladového vlka; na ni byla vložena ničivá kouzla. Dali mu jméno Grond, na paměť Kladiwa z podsvětí z dávných časů.

Nato se s řinčením rozlétly dveře Černé brány a z nich vyšlo poselstvo Temné věže. V čele jel kdosi vysoký a zlý na bílém koni, byl-li to kůň; bylo to totiž veliké a ohyzdné a na obličeji to mělo děsivou masku podobnou spíš lebce než živé hlavě; v očních důlcích a nozdrách hořel plamen. Jezdec byl celý v černém hávu a černá byla i jeho vzosná přilbice; přesto to nebyl Prstenový přízrak, ale živý člověk. Byl to pobočník věže Barad-dur a jeho jméno nepřipomíná žádný příběh, sám je zapomněl a říkal: „Jsem Ústa Sauronova.“

Poslední ranou beranidla náhle Gondorská brána pukla. Jako pod úderem ničivého kouzla se rozlétla; palčivě šlehl blesk a dveře se zhroutily na zem rozervané na kousíčky.

Dovnitř vjel Pán nazgulů. Na pozadí ohňů se rýsoval veliký a černý, vyrostlý v obrovitou hmotu zoufalství.

Vjel pod klenbu, kterou ještě nikdy neprošel nepřítel, a všichni prchali před jeho tváří.

Všichni až na jednoho. V prostoru za Branou seděl mlčky a nehybně Gandalf na Stínovlasovi; na Stínovlasovi, který jediný za svobodných koní země snášel hrůzu, nepohnut, pevný jako tesaná socha v Rath Dínenu.

„Sem nemůžeš,“ řekl Gandalf a veliký stín zůstal stát. „Jdi zpátky do propasti, která je pro tebe připravena! Jdi zpátky! Padni do nicoty, která čeká na tebe i na tvého pána. Jdi!“

Černý jezdec odhodil kápi a hle: měl královskou korunu; a přece neseseděla na viditelné hlavě. mezi ní a velikými temnými rameny v plášti žhnuly rudě ohně. Z neviditelných úst vyšel smrtící smích. „Starý blázne!“ řekl.

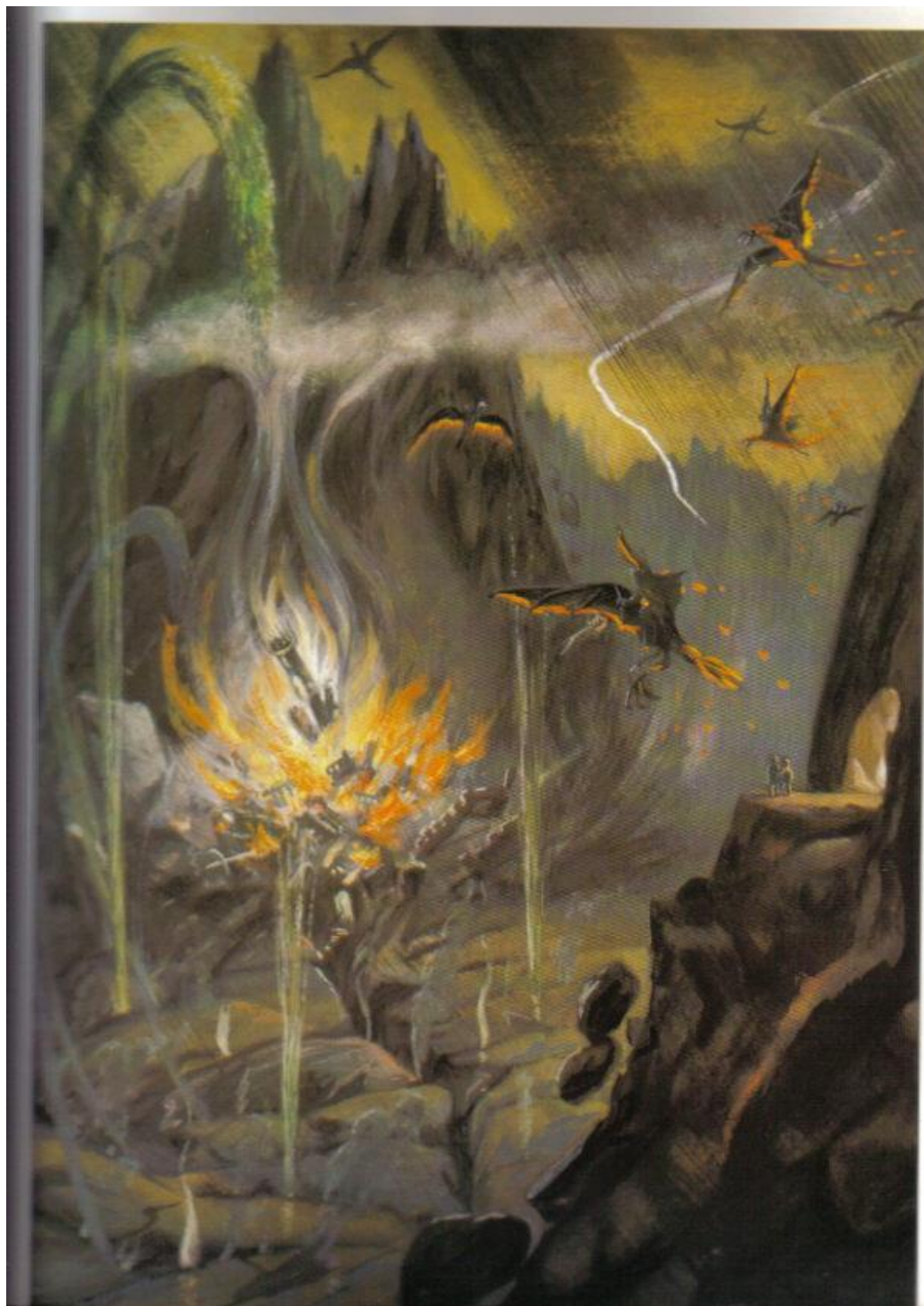
„Starý blázne! Toto je moje hodina. Nepoznáš smrt, když ji vidíš? Zemři teď a marně proklínej!“ S tím vysoko zdvihl svůj meč a po čepeli se rozeběhly plameny.

Vál vítr a trubky zpívaly a šípy kvílely; slunce stoupající k jihu však bylo zahaleno závojem mordorských dýmů a vzdáleně probleskovalo hrozivým oparem pochmurně a rudě, jako by končil den anebo možná veškerý svět světla. A pak z houstnoucího mraku přilétli nazgulové se studenými hlasy a volali smrt; tu hasla veškerá naděje.

Přišel poslední úsek jejich pouti k Hoře Osudu a byla to větší muka, než by Sama vůbec kdy napadlo, že může snést. Zůstalo temno, nejen protože Hora kouřila: zdálo se, že přichází bouře, a daleko na jihovýchodě pod černým nebem prokmitávaly blesky. nejhorší bylo, že vzduch byl plný kouře, dýchání bylo bolestivé a obtížné a na hobity přišla závrať, takže se potáceli a často padali. A přece se jejich vůle nepoddávala a drali se dál.

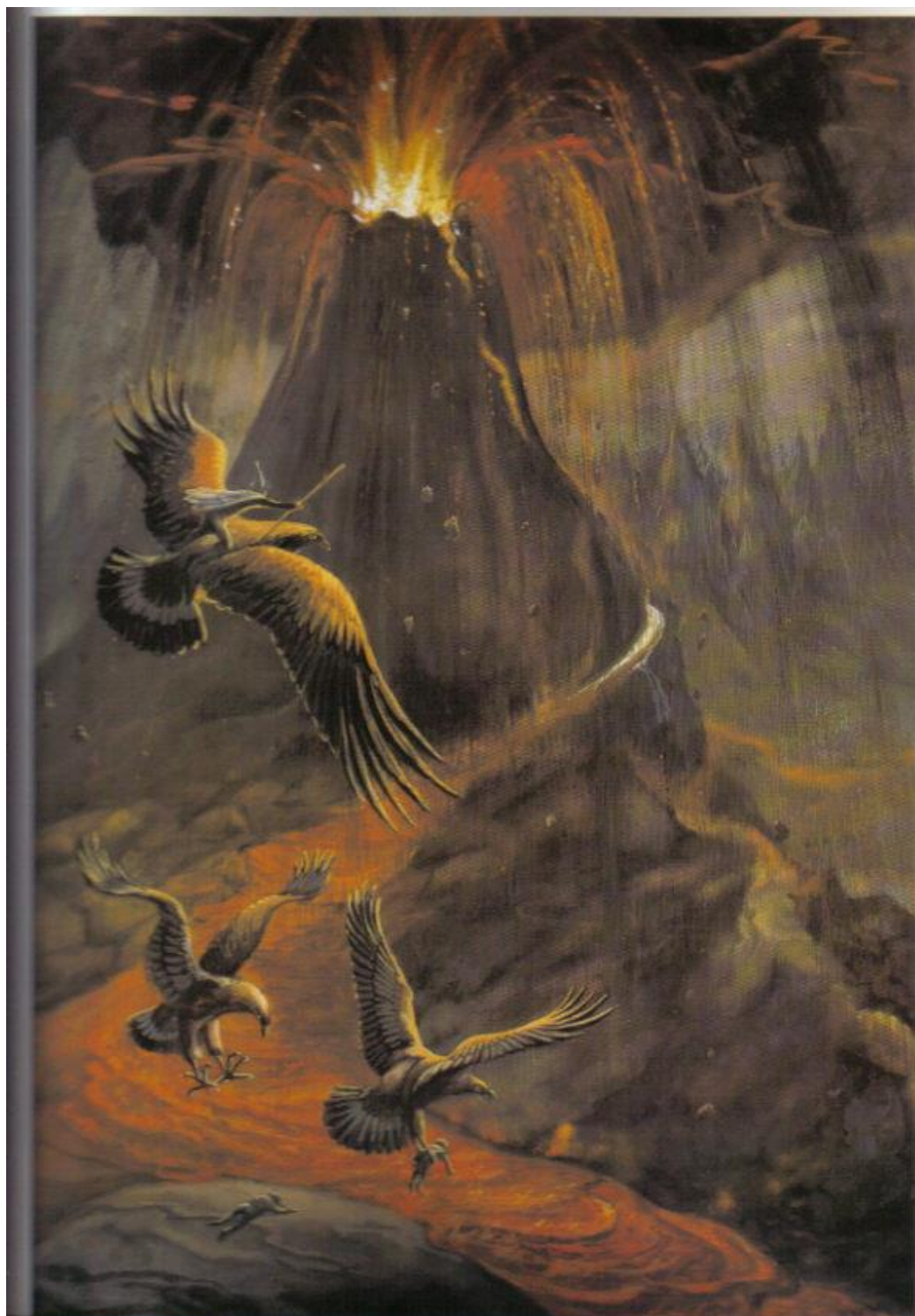
Věže padaly a hory se sesouvaly; zdi se hrotily a tály a řítily se dolů; ohromné věže kouře a par vzlétaly a vzdouvaly se, až se převalily jako drtivá vlna, jejíž bouřlivý hřeben se stočil a pěnivě dopadl na zem. Obloha propukla v hřmění a palčivé blesky. Jako šlehající dűtky dopadala povodeň černého deště. A do srdce bouře, s výkřikem, který prorazil všechny ostatní zvuky a rozerval mraky, vlétly nazgulové jako ohnivé střely; lapeni v ohnivé zkáze kopců i oblohy vzplanuli jako vích, zkroutili se a zhasli.

Přes míle, které je dělily, dolehl rachot a vzepjal se k ohlušujícímu třeskotu a řevu; zem se třásla, pláň se zvedala a pukala a Orodruina se zakolébala. Z jejího rozervaného vrcholku vytryskl oheň.

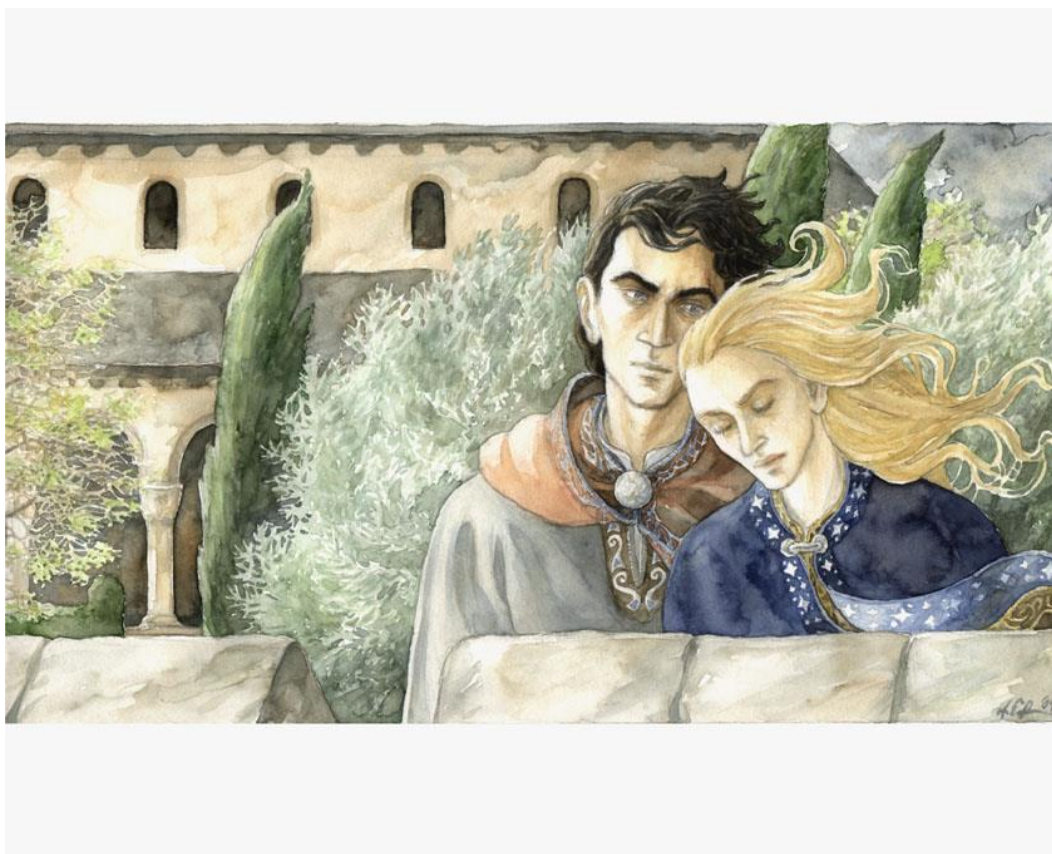
A tak je Gwaihir uviděl svýma pronikavýma, dalekozrakýma očima, když přilétal s divokým větrem a kroužil vzduchem po nebezpečné obloze: dvě malé postavičky, ztracené, ruku v ruce, na pahorku, zatímco svět pod nimi se třásl a dusil se a řeky ohně se blížily. A když je pozoroval a rychle se snášel dolů, viděl, jak klesají, vyčerpaní a zahlceni dýmem a žárem; nebo snad nakonec přece jen sražení zoufalstvím schovávají oči před smrtí.

Leželi vedle sebe; Gwaihir slétl dolů a za ním se snesl Landroval a rychlý Meneldor; ve snu, nevědouce, co se s nimi děje, byli vyzdviženi a nesení daleko ze tmy a ohně.

Pán Faramir se procházel sám po zahradě Domů uzdravování, slunce ho hřálo a cítil, jak se mu žilami znovu rozbíhá život; srdce však měl těžké a hleděl přes hradby k východ. Dozorčí přišel a vyslovil jeho jméno. Faramir se obrátil. Uviděl Éowyn, Paní Rohanu, a pocítil lítost, protože viděl, že je raněna, a jeho jasný zrak si všiml i jejího žalu a neklidu.

Byli teple oblečeni v těžkých kabátech. Paní Éowyn měla modrý plášť barvy hluboké letní noci. Na lemu a u krku byl ozdoben bílými hvězdičkami. Faramir dal pro to roucho poslat a zahalil ji do něho; když mu stála po boku, pomyslel si, že je opravdu krásná jako královna. Plášť kdysi vyrobili pro jeho matku Finduilas, jež zemřela předčasně a byla pro něho jen vzpomínkou na cosi dalekého a líbezného a na první žal; její roucho se mu zdálo přiměřeným oděvem pro krásu a smutek Éowyn.

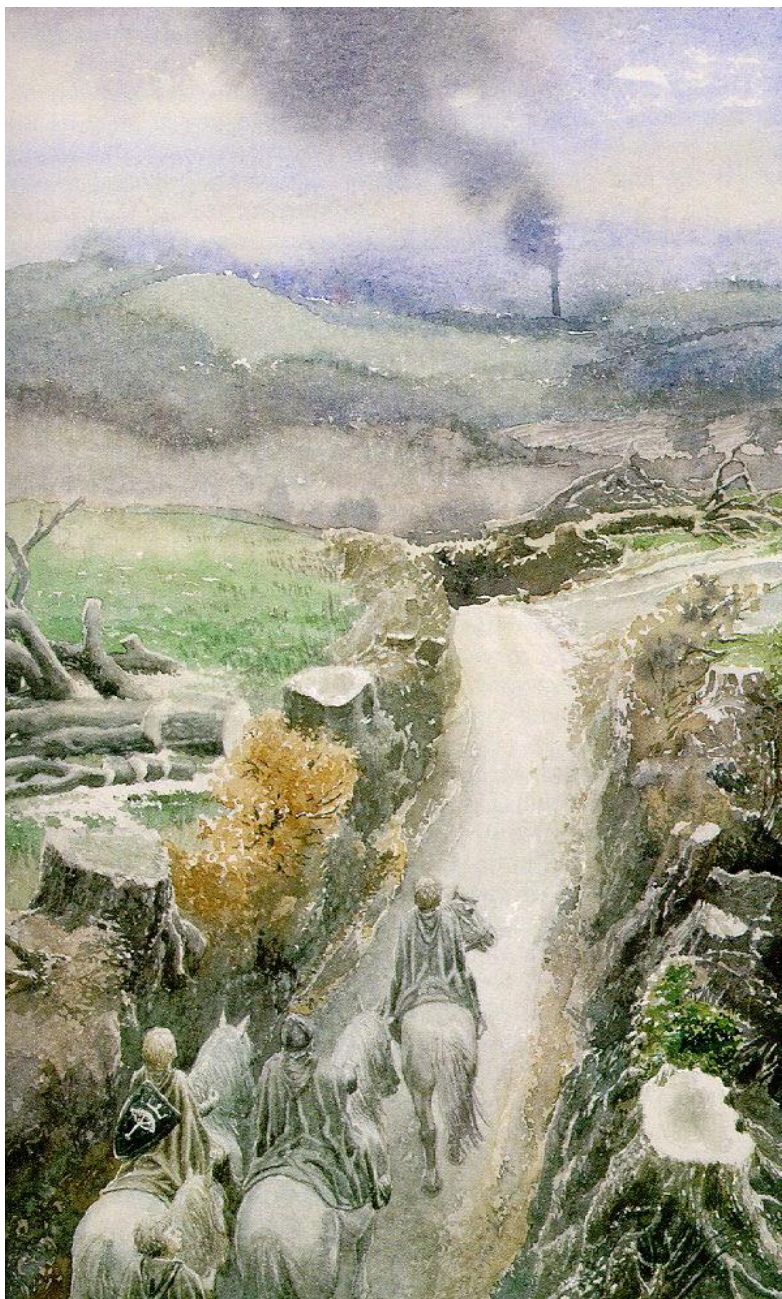
Tak stáli na zdech gondorského Města a zvedl se veliký vítr a vál a jejich vlasy, havraní a zlaté, se propletly, když zavlály v tom proudu.

Ale královna Arwen řekla: „Já ti dám dar. Jsem přece Elrondova dcera. nepojedu s ním, až se odebere do Přístavů; má je totiž volba Lúthien, a jako ona, volila jsem i já, sladké i hořké. Ale místo mne pojedeš Ty, který jsi nesl Prsten, až přijde čas a budeš-li si to tehdy přát. Budou-li tě stále bolet rány a vzpomínka na břímě, smíš odejít na Západ, dokud se nevyhojí všechna tvá zranění i únava. Toto však nyní nos na památku Elfkama a Večernice, s nimiž se spřel tvůj život!“

Vzala bílý drahokam podobný hvězdě, který ji spočíval na prsou zavěšen na bílém řetízku, a položila Frodovi řetízek kolem krku. „Až tě bude trápit vzpomínka na strach a na temnotu,“ řekla, „pomůže ti.“

Cestovatelé klusali dál, až dojeli do Povodí k širokému rybníku. A tam je potkala první opravdu bolestná rána. Tohle byl Frodův a Samův vlastní kraj a teď přišli na to, že jim na něm záleží víc než na všech ostatních končinách světa. Mnoho domů, které znávali, zmizelo. Některé, jak se zdálo, byly spáleny. Kolem rybníka, tam, kde silnice běžela blízko břehů, byla celá řada ošklivých nových domů. Stávala tam alej stromů. Všechny byly pryč. A když zaraženě vzhledli ke Dnu Pytle, spatřili v dálce veliký cihlový komín. Vypouštěl do večerního vzduchu černý kouř.

Pak jeli Elrond a Galadriel dál; Třetí věk totiž přešel, Dny Prstenů minuly a přišel konec příběhu i písně oněch časů. S nimi jelo mnoho Vznešených elfů, kteří již nechtěli zůstat ve Středozemi, a mezi nimi, plni smutku, který však byl blažený a bez hořkosti, jeli Sam, Frodo a Bilbo a elfové jim s radostí prokazovali čest. Přestože jeli středem Kraje celý večer a celou noc, nikdo je neviděl, jen divoká zvěř; snad tu a tam poutník zahlédl ve tmě rychlý třpyt pod stromy a nebo světlo a stín plující travou, když měsíc odcházel na západ.

Když vyjeli z Kraje, po jižním předhoří Bílých vrchů přijeli k dalekým vrchům a pohlédli na vzdálené Moře; a pak konečně dojeli do Mithlondy, do Šedých přístavů v dlouhém zálivu Luny.

